

Arkeol. os. 196/4.10.2004
nähty E K

M

TOIVILA (JÄMSÄ) - VIHTAVUORI (JYVÄSKYLÄN MLK)

Voimajohtolinjan arkeologinen inventointi

J. Seppä 2004

MUSEOVIRASTO

SISÄLLYSLUETTELO

ABSTRAKTI	3
YLEISKARTTA	4
JOHDANTO	5
JOHTOLINJAN MAASTO	5
INVENTOINNIN MENETELMÄT	6
INVENTOINNIN TULOKSET	6
KARTTAOTTEET	7

ABSTRAKTI

Toivila – Vihtavuori voimajohtolinjan arkeologinen inventointi

Kunnat: Jämsä, Jämsänkoski, Petäjävesi, Jyväskylän mlk
pk 2233 04, 2233 05, 2233 06, 2234 04, 2234 05, 2234 08, 2234 09, 2234 12, 3212 03,
3212 06

Inventoinnin suorittaja: Museovirasto, arkeologian osasto, FM Johanna Seppä

Löydöt: -

Kenttätöaika: 24. – 27.5.2004

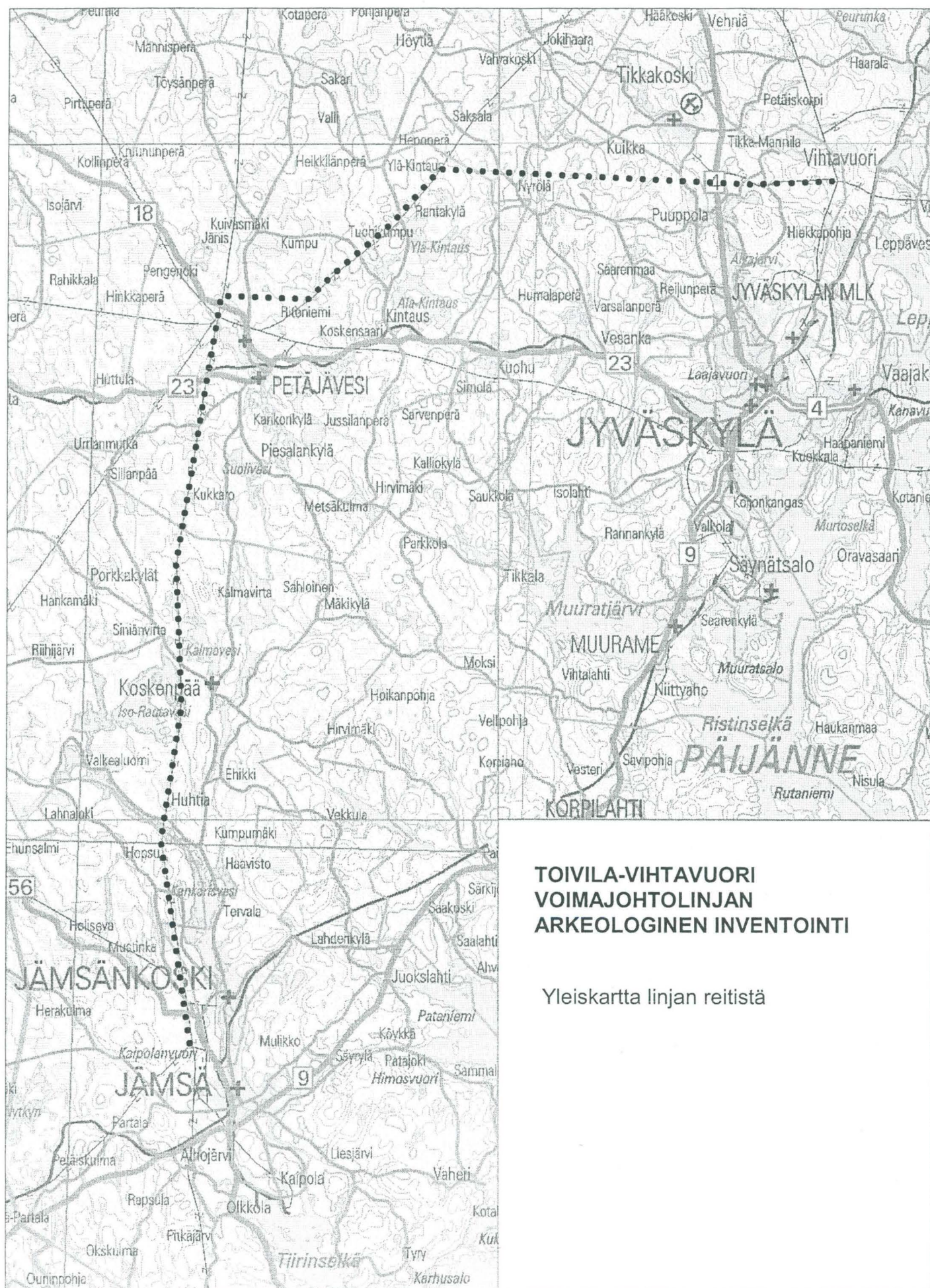
Tutkimuskustannukset: Fingrid Oyj 3900 €

Tutkimusraportti: Johanna Seppä Museoviraston arkeologian osaston arkisto

Fingrid Oyj rakentaa 400 kV voimajohdon Keski-Suomen kantaverkon vahvistamiseksi Jämsän Toivilasta Jyväskylän maalaiskunnan Vihtavuoreen. Johtolinja kulkee neljän kunnan tai kaupungin alueella. Nämä ovat Jämsä, Jämsänkoski, Petäjävesi ja Jyväskylän maalaiskunta. Museoviraston arkistotietojen perusteella voimajohdon suunnitellulta reitiltä tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä. Linjaus kulkee kuitenkin osittain lähellä vesistöjä paikoissa, joissa on mahdollisesti ennestään tuntemattomia muinaisjäännöksiä. Lähimmät tunnetut muinaisjäännökset sijaitsevat n. 400 m päässä linjasta.

Voimajohtolinjalla suoritettiin arkeologinen inventointi, jolla varmistettiin ettei rakentaminen uhkaa muinaisjäännöksiä. Inventoinnissa ei löytynyt uusia kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä irtolöytöjä voimajohtolinjalta.

JOHDANTO

Fingrid Oyj rakentaa 400 kV voimajohdon Keski-Suomen kantaverkon vahvistamiseksi Jämsän Toivilasta Jyväskylän maalaiskunnan Vihtavuoreen. Uusi voimajohto sijoitetaan Toivilan ja Petäjäveden välillä nykyisen 220 kV johdon tilalle. Petäjävedeltä Vihtavuoreen johto tulee uudelle johtokadulle.

Museoviraston arkistotietojen perusteella voimajohdon suunnitellulta reitiltä tai sen välittömästä läheisyydestä ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä. Linjaus kulkee kuitenkin osittain lähellä vesistöjä paikoissa, joissa on mahdollisesti ennestään tuntemattomia muinaisjäännöksiä. Voimajohtolinjalla suoritettiin arkeologinen inventointi, jolla varmistettiin ettei rakentaminen uhkaa niitä. Inventoinnin suoritti FM Johanna Seppä Museovirastosta. Työaika oli varattu viikko, mutta se lyhennettiin neljään päivään, koska linja ehdittiin käydä läpi lyhyemmässä ajassa. Työn kustannusarvio oli 3900 €.

JOHTOLINJAN MAASTO

Johtolinja kulkee neljän kunnan tai kaupungin alueella. Nämä ovat Jämsä, Jämsänkoski, Petäjävesi ja Jyväskylän maalaiskunta. Kunnissa on suoritettu perusinventoinnit: Jämsä ja Jämsänkoski 1994 (Timo Jussila), Petäjävesi 1983 (Irmeli Suviola) ja Jyväskylän maalaiskunta 1987 (Timo Sepänmaa). Johtolinjan inventoinnissa käytettiin avuksi näiden kertomusten tietoja muinaisjäännösten sijoittumisesta ja vedenkorkeuksista.

Etelästä linja lähtee kohti pohjoista Kankarisveden länsipuolelta, ylittää Runonvirran Kaipolassa ja sivuaa Ison Rautaveden itärantaa sekä edelleen Kalmaveden länsirantaa. Tämä linjan osa oli arkeologisen inventoinnin kannalta lupaavin vesistöjen läheisyyden takia. Kalmaveden jälkeen linja kulkee korkeamman metsäisen ja soisen alueen halki kohti käännöstä Petäjävedellä Jämsänveden luoteispuolella. Tällä linjan osalla tarkastettiin vain Jämsänveden läheisimmät osat. Petäjävedellä linja kääntyy koilliseen osittain uudelle johtokadulle. Seuraavat tarkastetut alueet sijoittuvat Ylä-Kintaus -järven luoteispuolelle. Tästä itään linja kulkee taas korkeiden metsäalueiden läpi. Linjan itäpäässä tarkastettiin vielä Lehesjärven ja Vähäjärven pohjoispuolisia peltöjä. Linjan reitti esitetään yleiskartassa sivulla 4.

Jussilan mukaan tiivistäen asuinpaikkoja on otollisinta etsiä Jämsän ja Koskenpään välisellä alueella 90 – 100 m korkeudelta mpy eli hyvin läheltä nykyisiä rantoja. Tätä korkeammilta muinaisrannoilta voisi löytää joko hyvin vanhoja jääkauden jälkeisiä asuinpaikkoja tai nuorempia metallikautisia asuinpaikkoja. Petäjävedellä aiemmin tunnetut asuinpaikat sijoittuvat suurimmaksi osaksi 110 – 115 m mpy korkeudelle, Kintauksessa jopa 155 m korkeudelle. Jyväskylän maalaiskunnan alueella tarkastus keskitettiin lähelle 100 – 105 m korkeudelta tunnettuja asuinpaikkoja. Inventointi keskittyi siis kivikautisen asutuksen etsimiseen, toisaalta oletuksena oli että myöhempi metallikautinen asutuskin sijaitsisi lähellä nykyisiä järviä. Joitain yksittäisiä kohteita voi olla poikkeavan korkealla asuinpaikkoihin verrattuna, kuten Jyväskylän maalaiskunnan Halsvuoren kalliomaalaus 155 – 160 m mpy.

INVENTOINNIN MENETELMÄT

Tarkastusta varten oli saatu käyttöön peruskartat, joihin oli merkitty linjan reitti sekä pylväiden sijainti (arviolta?). Inventointi oli siis helppo keskittää juuri linjan alueelle. Tarkastettava alue jäi hyvin pieneksi, jos keskityttiin vain yksittäisiin pylväiden paikkoihin. Pylväiden väliä oli pari sataa metriä, joten pylväät osuivat vain satunnaisesti lupaavan näköiseen maastoon. Jonkun verran tarkastettiin myös linjan lähiympäristöä ja maastoa linjalla pylväiden paikkojen välissä. Inventoinnin menetelmänä oli karttatarkastelu, jolla valittiin sopivalla korkeudella sijaitsevat maastonkohdat ja niillä avoimen maaperän tarkastelu (pellot, hiekkakuopat yms.). Lisäksi tarkkailtiin maastoa erilaisten kuoppien tai kiviroykkiöiden havaitsemiseksi.

Tarkastetut alueet on merkitty peruskarttaotteisiin sivuilla 7 – 16.

INVENTOINNIN TULOKSET

Inventoinnissa **ei löytynyt** uusia kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä irtolöytöjä voimajohtolinjalta tai sen välittömästä läheisyydestä. Inventoinnin tulosten mukaan voimajohdon reitillä ei ole sen rakentamiseen vaikuttavia muinaisjäännöksiä. Fingrid Oyj on saanut tiedon inventoinnin tuloksista sovitun aikataulun mukaan.

Voimajohtolinjan ulkopuolelta mainitaan seuraavat havainnot:

Linjan eteläpäässä Jämsän Haalarankankaalla mitattiin sijainti tervahaudalle n. 200 m voimajohdosta länteen. Maasto on tasaista kangasmetsää. Tervahauta sijaitsee linjan alle johtavan metsäautotien pohjoispuolella noin neljän metrin päässä tiestä p=6867688, i=3401701, z= 135 m mpy. Tervahaudan halkaisija on noin viisi metriä, hauta on selkeä ja syvä. Katso karttaote sivulla 7.

Lisäksi tarkastettiin Petäjävedellä ennestään tunnettu kivistinen asuinpaikka Kuusela 592010012. Se ei sijaitse tällä uudella linjalla vaan vanhan linjan alla muuntoaseman länsipuolella. Asuinpaikan kunto tarkastettiin ohikulkumatalla. Lisätietoja erillisessä tarkastuskertomuksessa.

Helsingissä 24.9.2004

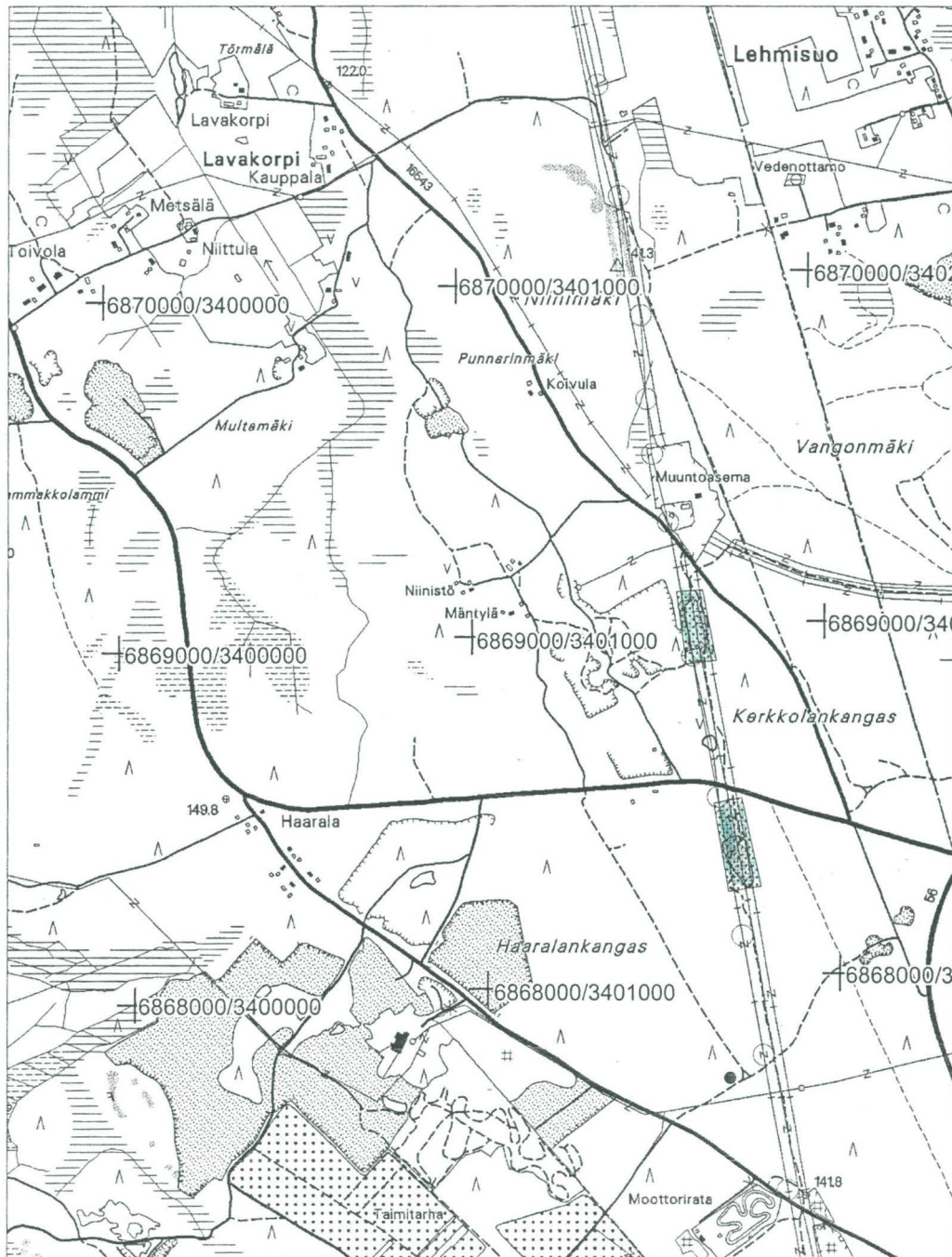

Johanna Seppä

Toivila - Vihtavuori voimajohtolinjan arkeologinen inventointi

J. Seppä 2004

ote peruskartasta 2233 04 Nytkyme 1:20 000

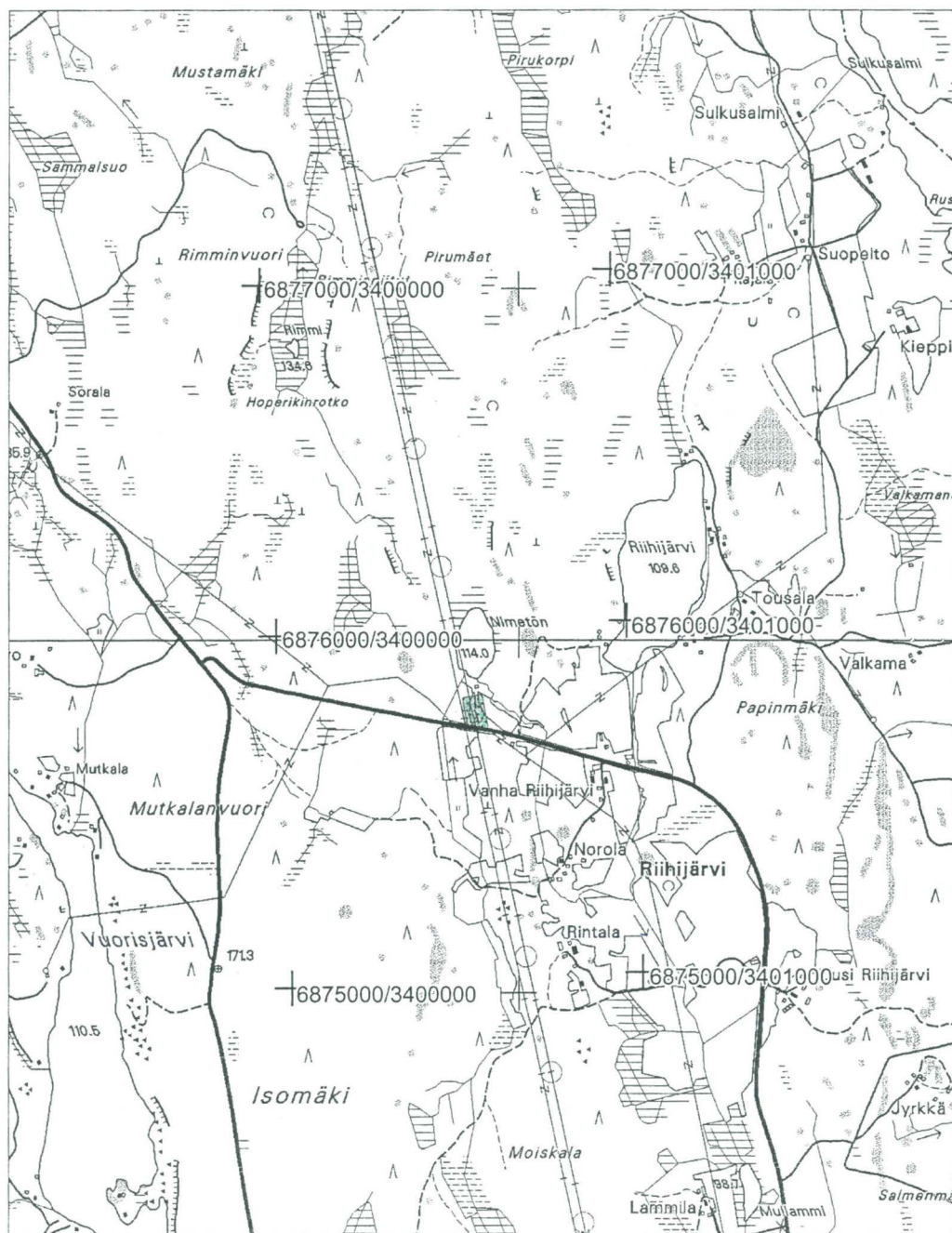
tarkastetut alueet

tervahauta p=6867688, i=3401701, z= 135 m mpy

Toivila - Vihtavuori voimajohtolinjan arkeologinen inventointi

J. Seppä 2004

ote peruskartasta 2233 05 Hopsu 1:20 000

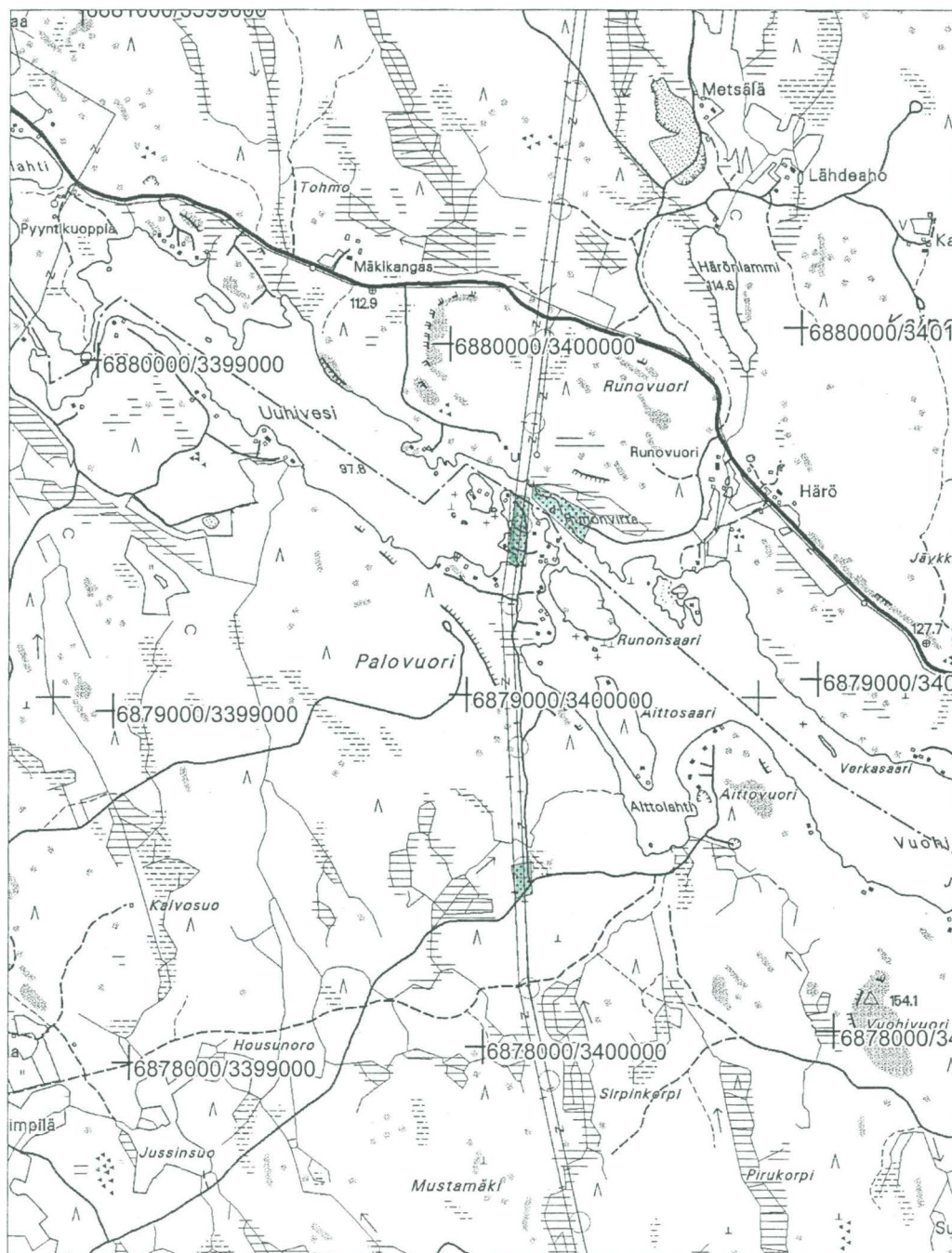

tarkastetut alueet

Toivila - Vihtavuori voimajohtolinjan arkeologinen inventointi

J. Seppä 2004

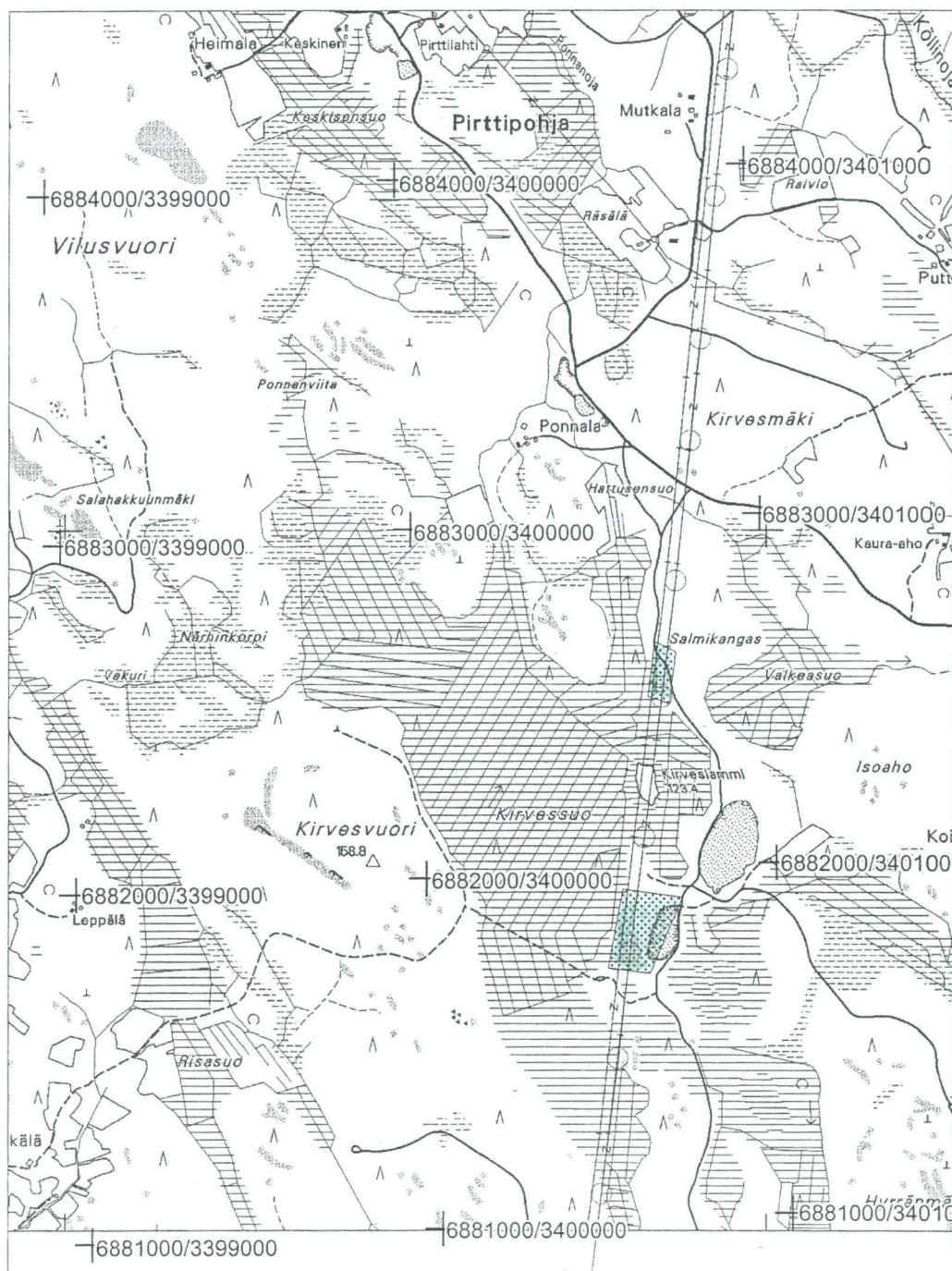
ote peruskartasta 2233 05 Hopsu 1:20 000

tarkastetut alueet

Toivila - Vihtavuori voimajohtolinjan arkeologinen inventointi

J. Seppä 2004

ote peruskartasta 2233 06 Koskenpää 1:20 000

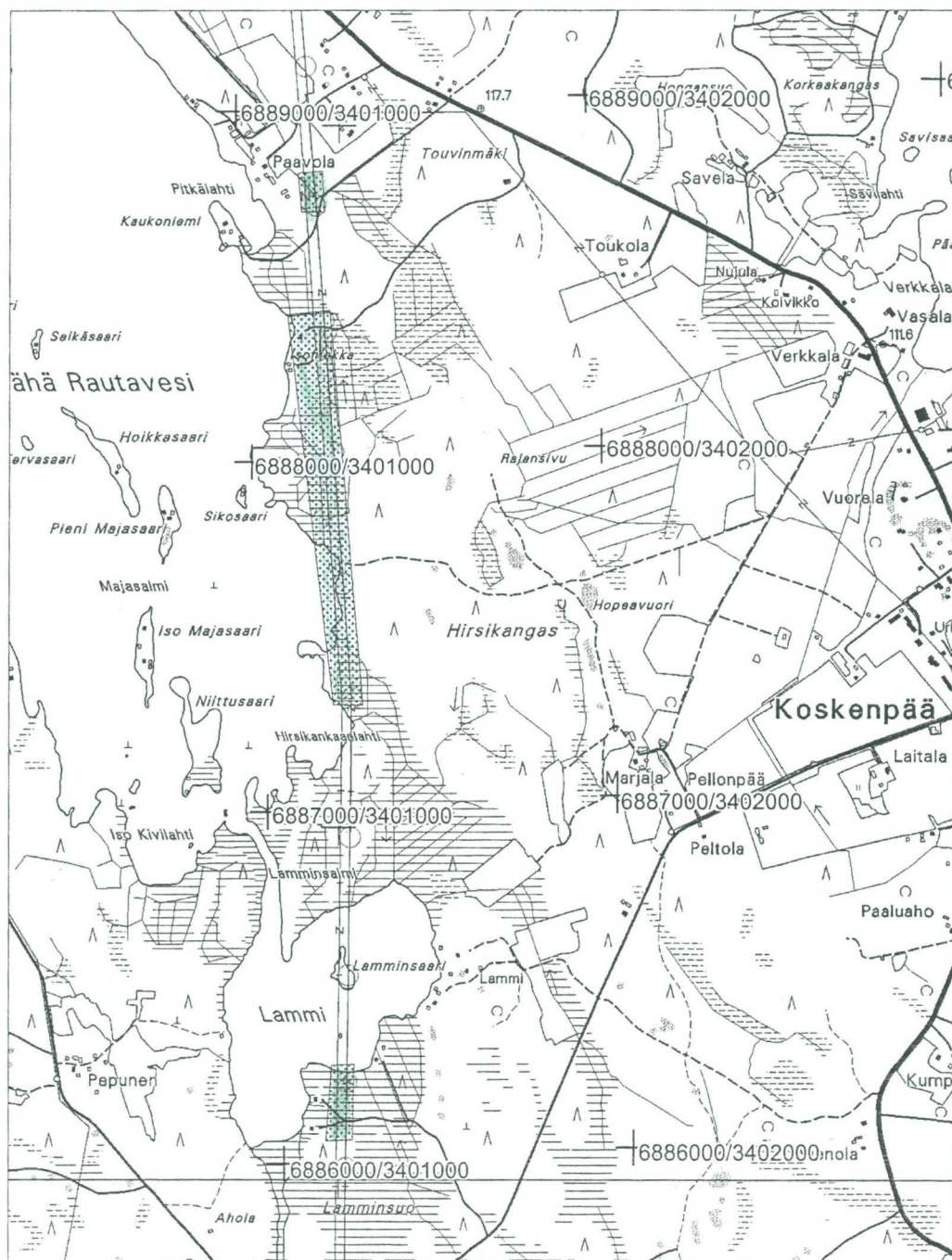

tarkastetut alueet

Toivila - Vihtavuori voimajohtolinjan arkeologinen inventointi

J. Seppä 2004

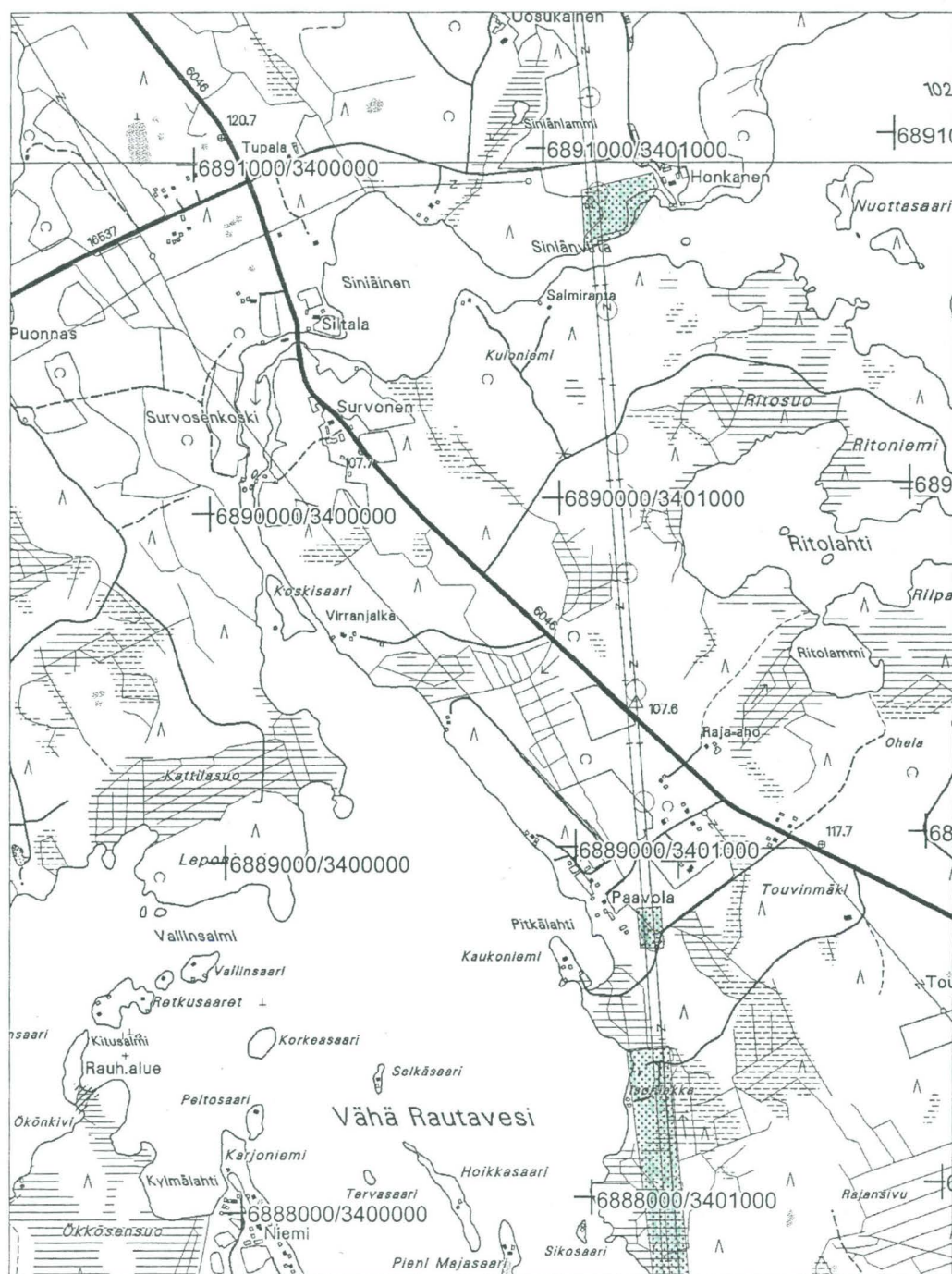
ote peruskartasta 2233 06 Koskenpää 1:20 000

tarkastetut alueet

Toivila - Vihtavuori voimajohtolinjan arkeologinen inventointi

J. Seppä 2004

ote peruskartasta 2233 06 Koskenpää 1:20 000

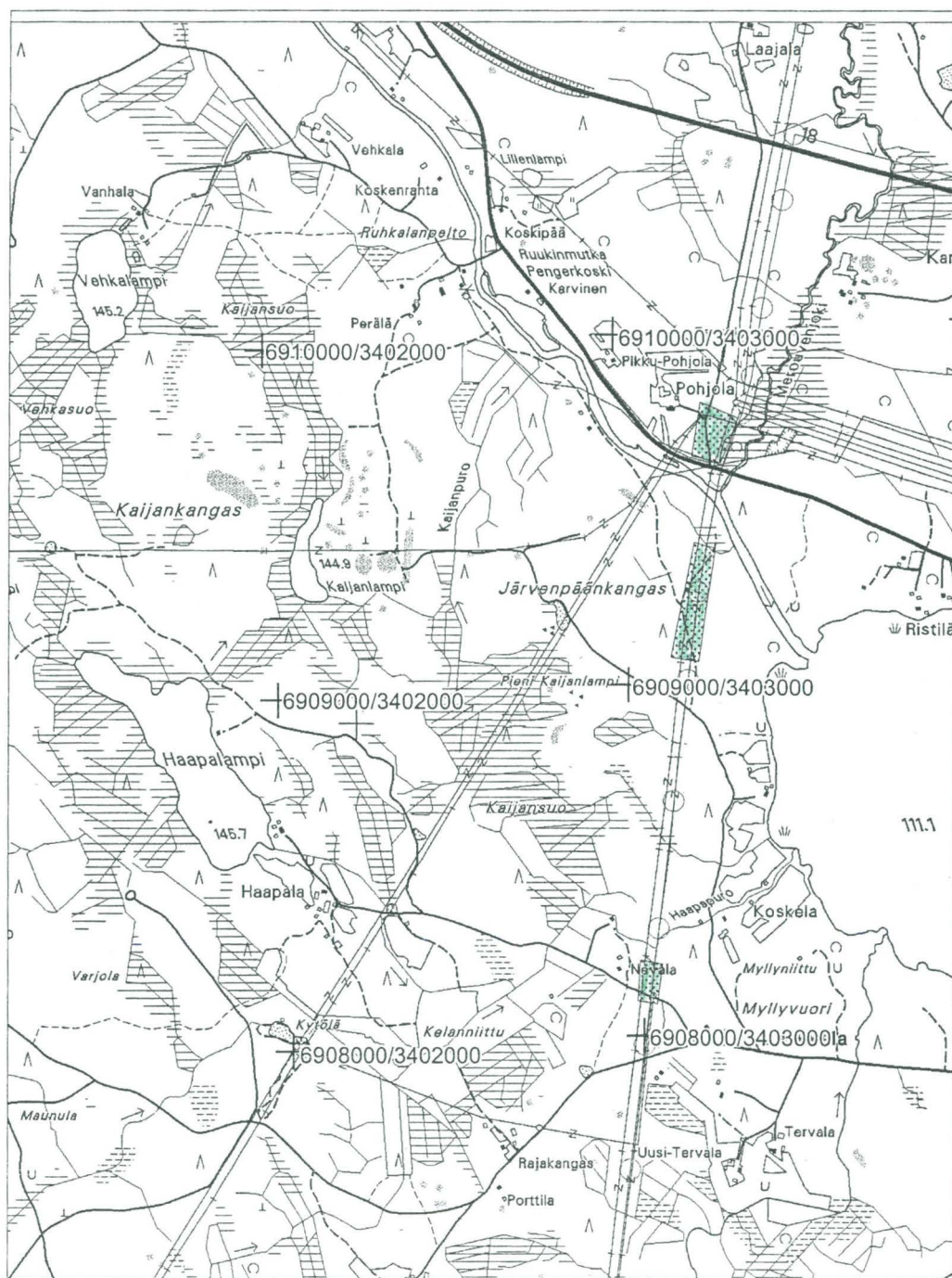

tarkastetut alueet

Toivila - Vihtavuori voimajohtolinjan arkeologinen inventointi

J. Seppä 2004

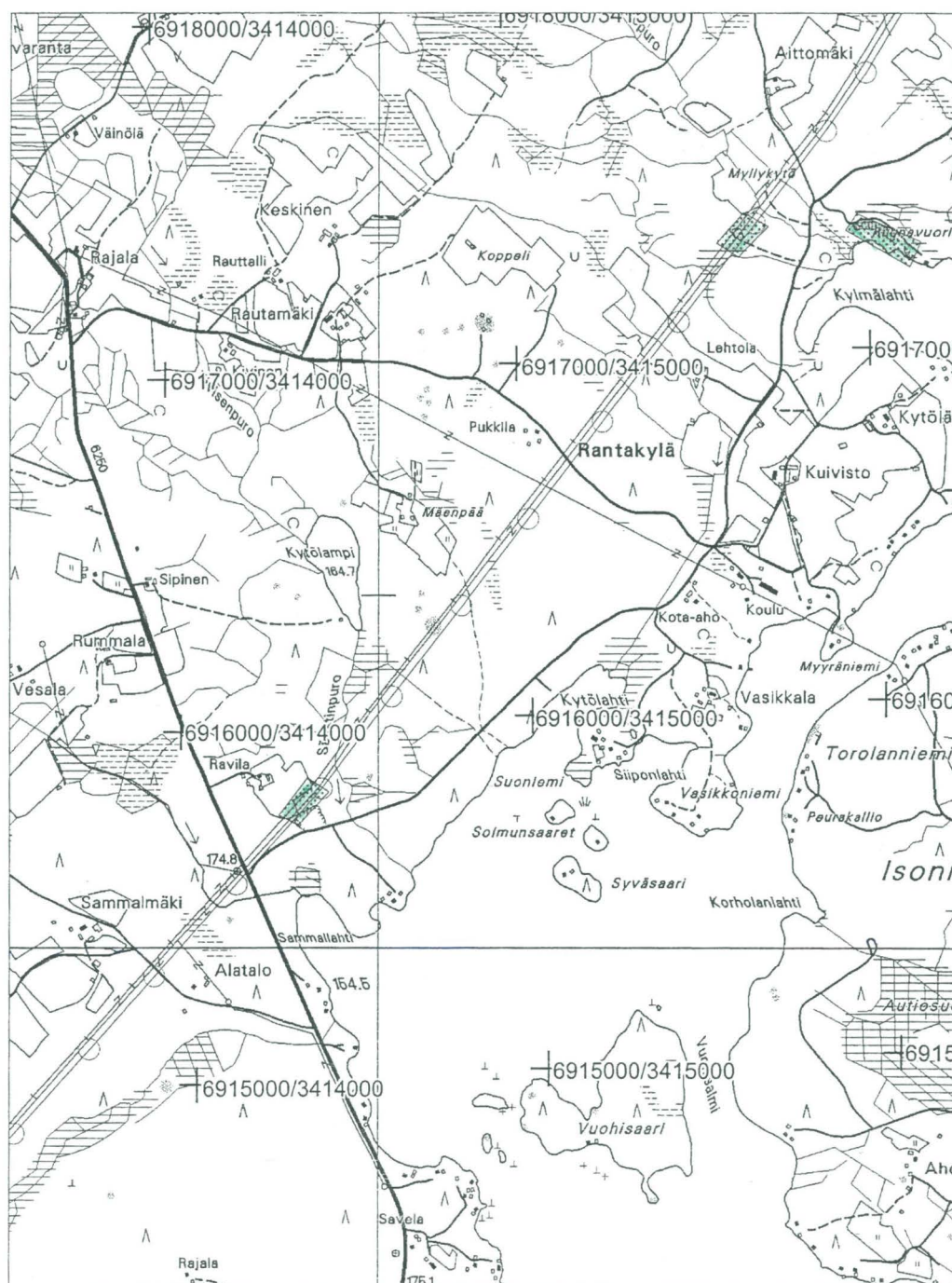
ote peruskartasta 2234 05 Huttula 1:20 000

tarkastetut alueet

Toivila - Vihtavuori voimajohtolinjan arkeologinen inventointi

J. Seppä 2004

ote peruskartasta 2234 09 Ylä-Kintaus ja 2234 12 Nyrölä 1:20 000

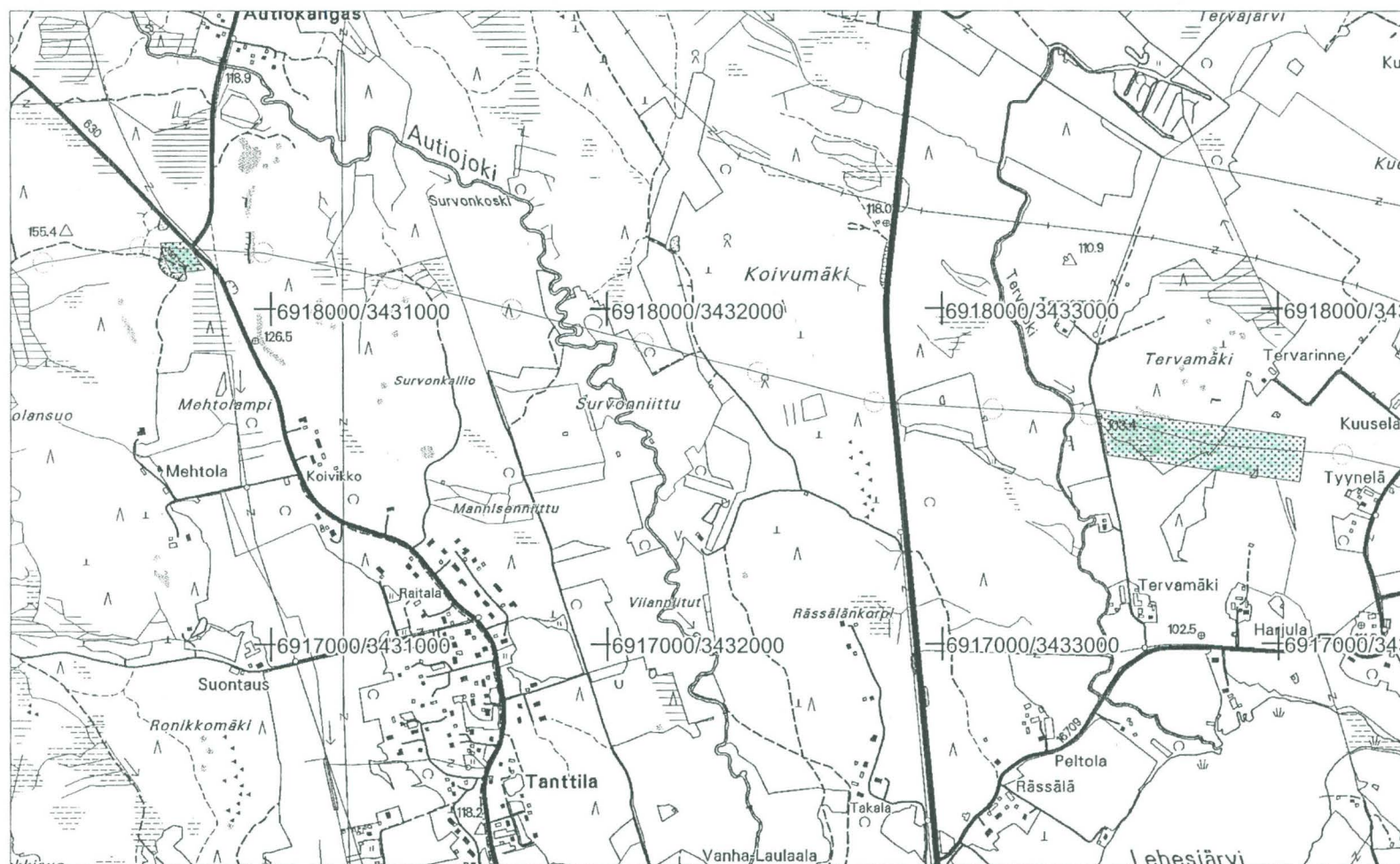

tarkastetut alueet

Toivila - Vihtavuori voimajohtolinjan arkeologinen inventointi

J. Seppä 2004

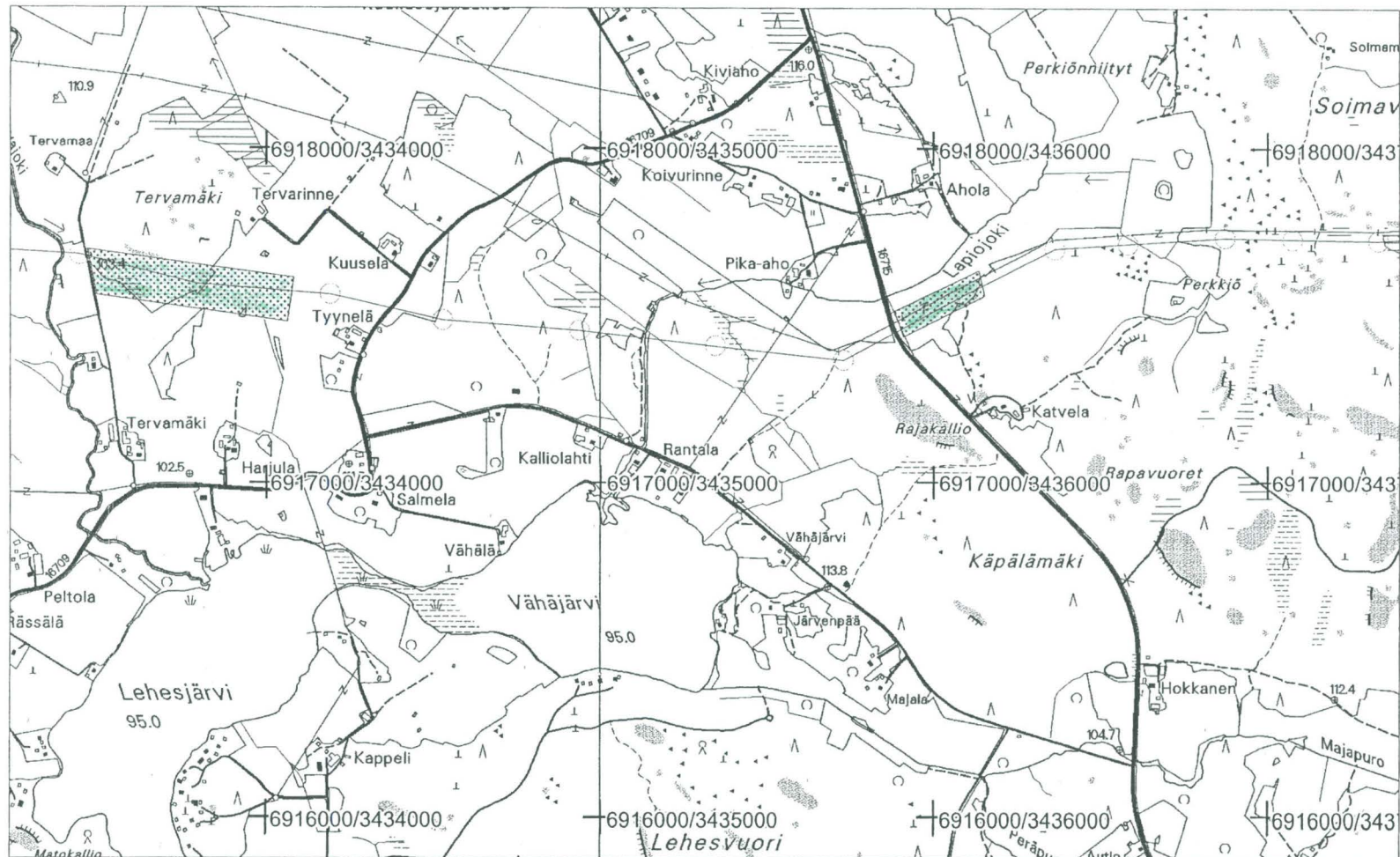
ote peruskartasta 3212 06 Palokka 1:20 000

tarkastetut alueet

Toivila - Vihtavuori voimajohtolinjan arkeologinen inventointi

J. Seppä 2004

ote peruskartasta 3212 06 Palokka 1:20 000

tarkastetut alueet